

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ**

**ΤΜΗΜΑ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ &
ΤΗΛΕΜΑΤΙΚΗΣ**

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΕΚΠΙΟΝΗΣΗΣ
ΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ**

Ιούλιος 2021

Κανονισμός

Εκπόνησης Πτυχιακής Εργασίας (ΠΕ)

Άρθρο 1: Γενικό Πλαίσιο και Σκοπός

Κάθε φοιτητής/τρια του πρώτου κύκλου σπουδών (ΠΠΣ), προκειμένου να ολοκληρώσει τις σπουδές του, είναι υποχρεωμένος/η να εκπονήσει Πτυχιακή Εργασία. Η ΠΕ έχει μέγιστη διάρκεια 2 ακαδημαϊκά εξάμηνα, αντιστοιχεί σε δύο υποχρεωτικά μαθήματα Πτυχιακή Ι και Πτυχιακή ΙΙ στο 7ο και 8ο εξάμηνο αντίστοιχα και ισοδυναμεί με 20 μονάδες ECTS, 5 και 15 ECTS αντίστοιχα. Τα θέματα των Πτυχιακών Εργασιών εμπίπτουν σε περιοχές που είναι συναφείς με τα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύει το Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεματικής και ειδικότερα στους τομείς ερευνητικής δραστηριότητας του Τμήματος. Η Πτυχιακή Εργασία εκπονείται ατομικά από κάθε φοιτητή/τρια, κατατίθεται και βαθμολογείται το νωρίτερο στο όγδοο εξάμηνο.

Σκοπός της Πτυχιακής Εργασίας είναι η ενασχόληση και η εμβάθυνση του/της φοιτητή/τριας σε ένα σύγχρονο πεδίο έρευνας των τεχνολογιών της Πληροφορικής και των εφαρμογών της, συνδυάζοντας την βιβλιογραφική έρευνα, την ανάπτυξη και μελέτη ενός συστήματος ή εργαλείου ή μεθοδολογίας. Αντικείμενο της Πτυχιακής Εργασίας δεν μπορεί να αποτελέσει μόνο η βιβλιογραφική αναζήτηση. Κατά την εκπόνηση της Πτυχιακής Εργασίας οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να αξιοποιήσουν τις γνώσεις και δεξιότητες που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Μέσω της Πτυχιακής Εργασίας δίνεται η ευκαιρία στους/στις φοιτητές/τριες να αποκτήσουν κρίση και συνθετική σκέψη στα ερευνητικά και επιστημονικά θέματα και να συντάξουν ένα ολοκληρωμένο κείμενο που θα περιγράφει πλήρως την εργασία που εκπόνησαν.

Για τους λόγους αυτούς, δίνεται μεγάλη σημασία στην ποιότητα των Πτυχιακών Εργασιών, οι οποίες στοχεύουν να εφοδιάσουν τους/τις φοιτητές/τριες του ΠΠΣ κύκλου σπουδών με σημαντικές γνώσεις και δεξιότητες και ταυτόχρονα να τους κινεί το ενδιαφέρον να διερευνήσουν νέες και καινοτόμες λύσεις των προβλημάτων. Η Πτυχιακή Εργασία αποτελεί μία πολύ καλή προετοιμασία για την περαιτέρω πορεία του/της φοιτητή/τριας στον επαγγελματικό και στον ερευνητικό χώρο στους τομείς της Πληροφορικής.

Άρθρο 2: Ανάθεση

Οι Πτυχιακές Εργασίες ανατίθενται σε φοιτητές/τριες που έχουν προαχθεί σε όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος μέχρι και του βου εξαμήνου ή οφείλουν το πολύ έως και 2 υποχρεωτικά μαθήματα μέχρι το εξάμηνο αυτό. Οι φοιτητές/τριες του 8ου εξαμήνου (στην κανονική φοίτηση τους) μπορούν να αναλάβουν ΠΕ την οποία θα πρέπει να ολοκληρώσουν όχι πριν την εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου του ίδιου ακαδημαϊκού έτους. Οι φοιτητές/τριες επί πτυχίω, που θα αναλάβουν την εκπόνηση Πτυχιακής Εργασίας μετά το 4ο έτος, έχουν τη δυνατότητα να την ολοκληρώσουν μετά από ένα εξάμηνο.

Το δεύτερο δεκαήμερο του Οκτωβρίου και του Μαρτίου αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Τμήματος τα προτεινόμενα θέματα των Πτυχιακών Εργασιών από τους διδάσκοντες, με σύντομη περιγραφή που

περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τις μεθοδολογίες που θα εφαρμοστούν κατά την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, το απαραίτητο γνωστικό υπόβαθρο καθώς και τυχόν αναφορά σε μαθήματα στα οποία πρέπει να έχει εξεταστεί επιτυχώς ο φοιτητής προκειμένου να αναλάβει την εργασία. Η δημοσιοποίηση των προτεινόμενων θεμάτων γίνεται πρώτα μεταξύ των διδασκόντων, έτσι ώστε να αποφευχθούν τυχόν επικαλύψεις και στη συνέχεια συγκεντρώνονται και ανακοινώνονται στους φοιτητές από τη Γραμματεία.

Κάθε μέλος ΔΕΠ, Ε.ΔΙ.Π, ή εξωτερικός διδάσκων με πλήρη ανάθεση μαθήματος στο ΠΠΣ κύκλο σπουδών οφείλει να προτείνει τουλάχιστον πέντε διαφορετικά θέματα ανά περίοδο, σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στις υποχρεώσεις των διδασκόντων. Σε κάθε περίπτωση η Συνέλευση Τμήματος μεριμνά ώστε εξασφαλίσουν θέμα όλοι οι φοιτητές/τριες που πληρούν τα προαπαιτούμενα κριτήρια. Προτεινόμενα θέματα αναρτώνται οποιαδήποτε χρονική στιγμή στην ιστοσελίδα του τμήματος πέραν των περιόδων των δηλώσεων ΠΕ. Οι διδάσκοντες είναι υπεύθυνοι να αφαιρούν από τον σχετικό κατάλογο θέματα που εκπονούνται από φοιτητές/τριες ή γενικότερα, θέματα τα οποία δεν ενδιαφέρονται πλέον να επιβλέψουν.

Προσφέρεται η δυνατότητα, υλοποίησης Πτυχιακών Εργασιών, σε συνεργασία με ιδιωτικούς ή δημόσιους φορείς. Οι ανωτέρω Πτυχιακές Εργασίες αναφέρονται εφεξής ως *πτυχιακές εργασίες σε συνεργασία με εξωτερικούς φορείς (Π.Ε.Σ.Ε.)*. Στην περίπτωση των Π.Ε.Σ.Ε. Εργασιών δημοσιοποιείται ο φορέας συνεργασίας, το σημείο επαφής στον φορέα αυτό και το πλαίσιο συνεργασίας του Τμήματος με τον εκάστοτε φορέα.

Το Κέντρο Πληροφορικής και Δικτύων του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, μέσω του Επιστημονικού Υπεύθυνου, μπορεί να προτείνει θέματα Πτυχιακών Εργασιών τα οποία αφορούν τεχνολογίες ή συστήματα τα οποία ενδιαφέρεται να αναπτύξει και να θέσει σε παραγωγή. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει ο κώδικας που αναπτύσσεται κατά την διάρκεια της Πτυχιακής Εργασίας να είναι ελεύθερα διαθέσιμος σε κάποιο ηλεκτρονικό αποθετήριο ΕΛΛΑΚ.

Πέραν των θεμάτων που προτείνουν οι διδάσκοντες, οι φοιτητές/τριες έχουν την δυνατότητα να προτείνουν, σε συνεργασία με κάποιον διδάσκοντα, θέμα πτυχιακής εργασίας που ταιριάζει με το προφίλ τους και τα ενδιαφέροντα τους στον τομέα της Πληροφορικής και της Τηλεματικής. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο προηγούμενο άρθρο. Σε περίπτωση που το θέμα έχει προκύψει αποκλειστικά από πρόταση του/της φοιτητή/τριας, κατόπιν εισηγήσεως του διδάσκοντα στην Συνέλευση Τμήματος, δημοσιοποιείται σύμφωνα με το παρών άρθρο και δεν μπορεί να ανατεθεί σε άλλον φοιτητή.

Εντός του τρίτου δεκαημέρου του Οκτωβρίου και του Μαρτίου οι φοιτητές/τριες υποβάλλουν στη Γραμματεία του Τμήματος τις δηλώσεις θεμάτων, αφού προηγουμένως έχουν έρθει σε συνεννόηση με τον επιβλέποντα διδάσκοντα.

Στις εν λόγω περιόδους, οι φοιτητές/τριες που έχουν αναλάβει ήδη θέμα Πτυχιακών Εργασιών μπορούν, κατόπιν αίτησής τους, να προβούν σε αλλαγή τόσο του θέματος όσο και του επιβλέποντα. Στην περίπτωση όπου λαμβάνει χώρα αλλαγή θέματος, θα πρέπει να υπάρχει και η σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντα. Στην περίπτωση όπου λαμβάνει χώρα αλλαγή επιβλέποντα, θα πρέπει να υπάρχει η σύμφωνη γνώμη τόσο του νέου όσο και του τρέχοντος επιβλέποντα.

Η τελική ανάθεση των Πτυχιακών Εργασιών ανά θέμα, επιβλέποντα και φοιτητή/τρια γίνεται με απόφαση της Συνέλευσης Τμήματος. Ταυτόχρονα ορίζεται από τη Συνέλευση Τμήματος η τριμελής συμβουλευτική και εξεταστική επιτροπή για κάθε Πτυχιακή Εργασία, μέλος της οποίας και συντονιστής είναι ο αντίστοιχος επιβλέπων. Δίδεται η δυνατότητα να συμμετέχει στην τριμελή εξεταστική επιτροπή μέλος ΔΕΠ άλλου Τμήματος του Πανεπιστημίου ή άλλου Πανεπιστημίου. Για τις Π.Ε.Σ.Ε. Εργασίες εκτός της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής ορίζεται και ένας εξωτερικός σύμβουλος από τον φορέα συνεργασίας, χωρίς το δικαίωμα βαθμολόγησης.

Η Πτυχιακή Εργασία είναι ατομική ή πραγματοποιείται από το πολύ δύο φοιτητές. Στην περίπτωση που δύο φοιτητές εκπονήσουν από κοινού εργασία στην ίδια περιοχή, θα πρέπει να είναι σαφής ο διαχωρισμός της συνεισφοράς του καθενός στο κείμενο εκπόνησης, στην προφορική εξέταση, καθώς και η βαθμολόγηση τους.

Άρθρο 3: Εκπόνηση και Δομή της ΠΕ

Κατά την εκπόνηση της ΠΕ ο κάθε φοιτητής/τρια θα πρέπει να τηρεί τους κανόνες συνεργασίας με τον επιβλέποντα σε ότι αφορά τις συναντήσεις εργασίας, τον προσδιορισμό του υλικού που θα στηριχθεί η ΠΕ, την μεθοδολογία της, το χρονοδιάγραμμα και την φύση των παραδοτέων. Η γλώσσα συγγραφής της πτυχιακής εργασίας είναι η ελληνική ή η αγγλική εάν επιτρέπεται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Σε οποιαδήποτε περίπτωση πριν τη συγγραφή της εργασίας σε άλλη γλώσσα, πέραν της Ελληνικής, θα πρέπει να έχει προηγηθεί συνεννόηση με τον επιβλέποντα διδάσκοντα.

Η ΠΕ ισοδυναμεί με 20 μονάδες ECTS σε ότι αφορά τις υποχρεώσεις για τη λήψη πτυχίου, που αντιστοιχεί σε προσπάθεια 4 ανθρωπομηνών για την εκπόνηση της. Στο πλαίσιο εκπόνησης της ΠΕ θα πρέπει να ολοκληρωθούν τα παρακάτω βήματα:

1. Καθορισμός του ζητήματος που θα επιλυθεί στο πλαίσιο της εργασίας και περιγραφή της σημαντικότητας αυτού (σε αυτό περιλαμβάνεται και η παράθεση της βιβλιογραφίας).
2. Αναφορά και ανάλυση της μεθοδολογίας (τρόπου) που θα εφαρμοστεί για την επίλυση του (πχ βιβλιογραφική ανάλυση, ανάπτυξη πρωτοτύπου εφαρμογής/συστήματος, μελέτη απόδοσης εφαρμογής/συστήματος, μελέτη αποδοχής/χρήσης συστήματος/τεχνολογίας, αξιολόγηση προϊόντων/τεχνολογίας, κλπ).
3. Περιγραφή της διαδικασίας που ακολουθήθηκε για την επίλυση του ζητήματος.
4. Περιγραφή του τελικού αποτελέσματος/προϊόντος.
5. Αξιολόγηση του τελικού αποτελέσματος/ προϊόντος.

Σε ειδικές περιπτώσεις, η προθεσμία εκπόνησης της Πτυχιακής Εργασίας δύναται να παραταθεί κατά ένα εξάμηνο, ύστερα από απόφαση της Σ.Τ. κατόπιν αιτήσεως του/της φοιτητή/τριας και σχετικής εισήγησης του επιβλέποντα. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας ολοκλήρωσης της ΠΕ ή σε περίπτωση όπου η ΠΕ δεν εξεταστεί επιτυχώς, τότε η ανάθεση ακυρώνεται και ο/η φοιτητής/τρια θα πρέπει να επιλέξει νέα ΠΕ.

Το κείμενο της ΠΕ έχει την εξής δομή:

- εξώφυλλο
- ευχαριστίες / αφιερώσεις
- περίληψη στα ελληνικά (έως 1 σελίδα)
- περίληψη σε μία επίσημη γλώσσα της Ε.Ε.
- πίνακας περιεχομένων
- κατάλογος πινάκων, σχημάτων
- εισαγωγή
- κυρίως σώμα κειμένου (οργανωμένο σε κεφάλαια 1, 2 κτλ)
- συμπεράσματα
- παραρτήματα (Α, Β, κτλ)
- πίνακας ορολογίας (λεξιλόγιο απόδοσης όρων)
- βιβλιογραφία

Στην περίληψη θα πρέπει να δίνεται μία σαφής και σύντομη περιγραφή του περιεχομένου του κειμένου χωρίς να επαναλαμβάνεται ο τίτλος και χωρίς να παρατίθενται πίνακες, σχήματα, τύποι, αναφορές στη βιβλιογραφία ή θέματα που δεν εμφανίζονται στο κύριο μέρος της εργασίας. Η εισαγωγή θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- α) την σαφή τοποθέτηση του ζητήματος που πραγματεύεται η πτυχιακή,
- β) την μεθοδολογική προσέγγιση που ακολουθήθηκε για την αντιμετώπιση του,
- γ) την υπάρχουσα κατάσταση (state-of-the-art) στην εν λόγω επιστημονική περιοχή,
- δ) τα συνοπτική καταγραφή των αποτελεσμάτων της ΠΕ.

Στο κυρίως κείμενο αναλύονται εκτεταμένα οι μεθοδολογίες ή/και τα συστήματα που αναπτύχθηκαν και ο τρόπος εφαρμογής τους στο εν λόγω πρόβλημα καθώς και τα αποτελέσματα που παρήχθησαν. Στο κυρίως κείμενο θα πρέπει να υπάρχει ένα τουλάχιστον διακριτό κεφάλαιο για κάθε ένα από τα βήματα 2 έως και 5, που αναφέρονται ανωτέρω. Στα συμπεράσματα συνοψίζονται τα κύρια ευρήματα και η συνεισφορά της Πτυχιακής Εργασίας και δίνονται προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.

Άρθρο 4: Αξιολόγηση και Εξέταση ΠΕ

Η ολοκλήρωση και υποβολή της ΠΕ πραγματοποιείται κατά την διάρκεια της εκάστοτε εξεταστικής περιόδου. Το τελικό κείμενο, αποστέλλεται από τον/την φοιτητή/τρια στην Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή τουλάχιστον 15 ημέρες πριν την εξέταση της.

Η αξιολόγηση της Πτυχιακής Εργασίας γίνεται με βάση την πληρότητα του περιεχομένου της σε σχέση με τα βήματα και τη δομή που περιγράφονται στο Άρθρο 3, το βαθμό ανταπόκρισης στις απαιτήσεις του θέματος και την επιτυχή προφορική παρουσίαση και εξέταση. Η παρουσίαση της ΠΕ λαμβάνει χώρα με χρήση ηλεκτρονικών διαφανειών και μέσω τηλεδιάσκεψης.

Οι φοιτητές/τριες δηλώνουν ηλεκτρονικά στη Γραμματεία του Τμήματος την πρόθεσή τους να παρουσιάσουν την ΠΕ, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις και οι επιβλέποντες καθηγητές δώσουν την συγκατάθεσή τους. Ο έλεγχος της τήρησης των προϋποθέσεων γίνεται αποκλειστικά από την Γραμματεία. Η εξέταση γίνεται δημόσια ενώπιον της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, υπό την προεδρία του επιβλέποντος. Η διάρκεια της παρουσίασης της ΠΕ είναι 20 λεπτά και στη συνέχεια τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής μπορούν να θέσουν ερωτήσεις προς τον/την εξεταζόμενο/η.

Στην περίπτωση Π.Ε.Σ.Ε εργασιών, ο εξωτερικός σύμβουλος καταθέτει στην τριμελή εξεταστική επιτροπή μία σύντομη εισήγηση σχετικά με το βαθμό επίτευξης των στόχων της Πτυχιακής Εργασίας και δύναται να παρίσταται στην εξέταση της, απευθύνοντας ερωτήσεις προς τον/την εξεταζόμενο/η.

Ο βαθμός της Πτυχιακής Εργασίας είναι ο μέσος όρος των βαθμών των τριών εξεταστών. Η τριμελής εξεταστική επιτροπή θα πρέπει μεταξύ άλλων να αξιολογήσει την πρωτοτυπία της πτυχιακής μελέτης και την μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την επίτευξη των αποτελεσμάτων. Σε περίπτωση μη θετικής αξιολόγησης, η Πτυχιακή Εργασία επιστρέφεται στο/στην φοιτητή/τρια προς διόρθωση και η εξέταση επαναλαμβάνεται στην επόμενη εξεταστική περίοδο. Σε περίπτωση νέας αποτυχίας ο/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να εκπονήσει άλλη ΠΕ.

Μετά την επιτυχή εξέταση της ΠΕ ο/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να την καταθέσει στη Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, ακολουθώντας τις αντίστοιχες οδηγίες που αναρτώνται στον ιστότοπο της ΒΚΠ.

Άρθρο 5: Θέματα Πνευματικών Δικαιωμάτων της ΠΕ και Λογοκλοπή

Η αντιγραφή από έντυπο υλικό, ή διαδίκτυο, ή άλλη πηγή, χωρίς την αντίστοιχη παραπομπή για την προέλευση της αναφοράς και χωρίς την άδεια του συγγραφέα ή του εκδότη (όπου απαιτείται) εμπίπτει στην παράβαση νόμων για την πνευματική ιδιοκτησία και την λογοκλοπή. Σε περίπτωση Π.Ε.Σ.Ε, τα θέματα πνευματικών δικαιωμάτων των πηγών ή/και των αποτελεσμάτων δύνανται να εξειδικεύονται από ιδιωτικό συμφωνητικό το οποίο υπογράφουν τα εμπλεκόμενα μέλη ανάλογα με την περίπτωση. Το συμφωνητικό μεταξύ άλλων καθορίζει ευαίσθητα δεδομένα ή εμπιστευτικά δεδομένα μπορούν να παρουσιαστούν κατά την εξέταση της πτυχιακής εργασίας αλλά δεν αποτελούν μέρος του κειμένου.